

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра Фінанси

Допущено до захисту

Завідувач кафедри

_____”
“ _____ 20__ р.

ВИПУСКНА РОБОТА

на здобуття освітнього ступеня бакалавра

зі спеціальності Фінанси і кредит

за темою:

**„ПОДАТОК НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВА В ПОДАТКОВІЙ
СИСТЕМІ УКРАЇНИ”**

Виконавець

студент ЦВФН

Факультету Фінанси і кредит

Іваніщів Юрій Анатолійович

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник

К.е.н., ст. викл.

_____

(науковий ступінь, вчене звання)

Богатирьова Євгенія Миколаївна

_____

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Одеса 2018

АНОТАЦІЯ

Іваніщев Ю.А. «Податок на прибуток підприємства в податковій системі України»
випускної роботи на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності «Фінанси та кредит»
м. Одеса, 2018 рік

Випускна робота бакалавра складається з трьох розділів, висновків та списку використаних джерел. Об'єкт дослідження – процес справляння податку на прибуток до бюджету України.

У роботі розглядаються історичний аспект становлення та розвитку податку на прибуток, економічна сутність та роль податку на прибуток підприємства, механізм справляння оподаткування податку на прибуток.

Проведено моніторинг надходжень податку на прибуток підприємств до Зведеного бюджету України і оцінювання фіскальної ефективності та регулюючого потенціалу податку на прибуток підприємств України

Розроблені пріоритетні напрями вдосконалення механізму справляння податку на прибуток підприємств в Україні, а саме: встановлення знижених ставок податку на прибуток підприємств для сектору малого бізнесу, впровадження прогресивних ставок податку на прибуток підприємств, запровадження податкових пільг, запровадження інвестиційних податкових кредитів.

Ключові слова: податок, податок на прибуток, бюджет, доходи бюджету, фіскальна ефективність, напрями удосконалення.

SUMMARY

Ivanishchev Y.A. «Enterprise Income Tax in the Tax System of Ukraine»
graduation work for obtaining an educational degree of a bachelor's degree
from the specialty «Finance and Credit»
Odessa, 2018

The final work of the bachelor consists of three sections, conclusions and list of sources used. The object of research is the process of collecting a tax on profit in the budget of Ukraine.

The paper considers the historical aspect of the formation and development of the income tax, the economic essence and the role of the corporate profit tax, the mechanism for tax profit taxation.

The monitoring of corporate income tax receipts to the Consolidated Budget of Ukraine and the assessment of fiscal efficiency and regulatory capacity of the corporate profit tax.

The priority directions of improvement of the mechanism of taxation of corporate profit tax in Ukraine have been developed, namely: establishment of reduced rates of corporate profit tax for the small business sector, introduction of progressive rates of corporate profit tax, introduction of tax privileges, introduction of investment tax credits.

Key words: tax, profit tax, budget, budget revenues, fiscal efficiency, directions of improvement.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВА.....	6
1.1. Історичний аспект становлення та розвитку податку на прибуток підприємств.....	6
1.2. Економічна сутність та роль податку на прибуток підприємств	13
1.3. Механізм оподаткування прибутку підприємств.....	19
РОЗДІЛ 2. ОЦІНЮВАННЯ ФІСКАЛЬНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА РЕГУЛЮЮЧОЇ РОЛІ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ.....	30
2.1. Моніторинг надходжень податку на прибуток підприємств до Зведеного бюджету України.....	31
2.2. Оцінювання фіскальної ефективності та регулюючого потенціалу податку на прибуток підприємств України.....	44
2.3. Прогнозування надходжень податку на прибуток підприємств до Зведеного бюджету України.....	50
РОЗДІЛ 3. ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ МЕХАНІЗМУ СПРАВЛЯННЯ ПОДАТКУ НА ПРИБУТОК ПІДПРИЄМСТВ В УКРАЇНІ.....	55
3.1. Зарубіжний досвід оподаткування прибутку підприємств та можливості його імплементації в українську практику.....	55
3.2. Шляхи підвищення ефективності механізму оподаткування прибутку підприємств.....	68
ВИСНОВКИ.....	73
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	78

ВСТУП

Однією з основних передумов забезпечення стабільності економіки на сучасному етапі розвитку України є ефективне функціонування податкової системи. Нині система реалізації податкової політики зосереджує в собі інтереси різних соціальних груп. В умовах ринкових відносин центр економічної діяльності переміщається до основної ланки всієї економіки – підприємства. У країнах із розвиненою економікою найбільшу питому вагу у складі податкових надходжень до державного бюджету складає податок на прибуток підприємств.

Питання збільшення дохідної частини бюджету від надходжень податків на прибуток підприємств зі збереженням принципу стимулювання підприємництва є досить актуальним.

Питання реформування вітчизняної податкової системи щодо розподілу податків між місцевими та державним бюджетами докладно розглянуто в працях Ю. Ганущака, Т. Крушельницької, С. Лекаря, І. Луніної, Ц. Огня, Л. Олійник, О. Мелень, О. Матвєєва та ін. Слід зазначити, що праці українських науковців переважно присвячено або удосконаленню механізмів обов'язкових платежів, які зараховуються до державного бюджету, або вертикальному чи горизонтальному перерозподілу дохідних джерел між центральним та регіональним рівнями бюджетів. Але на сьогодні в цій сфері недостатньо досліджено питання щодо створення чіткої системи правил розчеплення податку на прибуток, які б були спрямованні на максимізацію ефективності податку на прибуток підприємств.

Метою випускної роботи є висвітлення теоретичних засад податку на прибуток підприємства в податковій системі України.

У зв'язку з поставленою метою основні завдання дослідження:

- розглянути історичний аспект становлення та розвитку податку на прибуток підприємств;
- розкрити економічну сутність та роль податку на прибуток підприємств;

- показати механізм оподаткування прибутку підприємств;
- провести моніторинг надходжень податку на прибуток підприємств до Зведеного бюджету України;
- провести оцінювання фіскальної ефективності та регулюючого потенціалу податку на прибуток підприємств України;
- спрогнозувати надходження податку на прибуток підприємств до Зведеного бюджету України;
- проаналізувати зарубіжний досвід оподаткування прибутку підприємств та можливості його імплементації в українську практику;
- розробити шляхи підвищення ефективності механізму оподаткування прибутку підприємств

Об’єктом випускної роботи є процес справлення та адміністрування податку на прибуток в Україні.

Предметом випускної роботи є сукупність відносин, що виникають в процесі справляння податку на прибуток до бюджету.

Методи дипломної роботи. Дипломна робота виконана із застосуванням таких загальнонаукових і спеціальних методів дослідження, як: аналізу, синтезу, ретроспективного аналізу; методи порівняльного аналізу; статистичний метод - при виявленні тенденцій у показниках надходження податку на прибуток; табличний метод служить накопиченню, опрацюванню і зберіганню інформації, графічний метод, що дає можливість більш наглядно продемонструвати результати дослідження; економіко-математичні методи, моделювання, прогнозування – при побудові моделей залежності податку на прибуток від різних чинників.

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові акти з питань податку на прибуток, навчальні посібники, періодична економічна література, наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених, доповіді науково-практичних конференцій, коментарі фахівців та експертів, статистичні матеріали Державної служби статистики України, Державної казначейської служби України, Всесвітньої організації охорони здоров’я та Європейської

комісії, моніторингові звіти Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень, звіти Міністерства охорони здоров'я України, інтернет-ресурси.

ВИСНОВКИ

Історія існування податку на прибуток має давні коріння, а його розвиток в нашій країні відбувався поступово. Законодавець методом спроб і помилок приймав нові закони, знаходив нові рішення, які міняли форму та значення податку на прибуток. Цей податок має велике значення для країни, тому що він є найвагомим з групи прямих податків і одним з наповнювачів державної скарбниці. Важливим при своєчасній та повній сплаті цього податку є визначення кола юридичних обов'язків та суб'єктивних прав платника податків як основного суб'єкта, за допомогою якого це реалізується.

Податок на прибуток підприємств – один із бюджетоутворюючих податків, який відіграє винятково важливу роль у фінансовому житті країни. Він водночас є важливим фактором, що визначає умови існування підприємства, умови функціонування державного бюджету та економічної системи в цілому. Національна економіка являє собою складну єдність протилежних інтересів держави та приватного підприємництва. За таких умов адміністрування податку на доходи підприємств має бути максимально виваженим та обачливим. Крім того, податок на прибуток – це своєрідний індикатор ділової активності національної економіки та мірило добробуту суб'єктів господарювання. Таким чином, покращання адміністрування прибуткового податку як основного напряму вдосконалення сприятиме прозорості взаємовідносин між державою та підприємствами, внаслідок чого зростатиме добробут громадян України.

В результаті розгляду механізму оподаткування прибутку підприємств встановлено, що механізм оподаткування прибутку підприємств – сукупність організаційно-правових норм, методів та форм державного управління оподаткуванням через систему різноманітних інструментів. Виявлено, що складовими механізму оподаткування прибутку підприємств в Україні виступають платники податку, об'єкт та база оподаткування, ставки податку, податковий період та порядок сплати податку, податкові різниці та податкові пільги. Встановлено, що оподаткування прибутку підприємств в Україні

регламентується Податковим кодексом України (ПКУ), Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» (П(С)БО-15) та Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» (П(С)БО-16).

Дослідження фіскальної ефективності та регулюючої ролі податку на прибуток підприємств в Україні за 2013 – 2017 рр. дозволяє зробити наступні висновки.

Фіскальна роль податку на прибуток підприємств у бюджеті поступово знижується, що можна вважати позитивним трендом з огляду на необхідність стимулювання інвестиційної та підприємницької активності підприємств (з 2011 по 2016 рік частка надходжень даного податку у ВВП зменшилися на 1,7 відсоткового пункту). Реальні ж надходження ППП до зведеного бюджету, приведені до цін 2010 року, за 6 аналізованих років скоротились в 1,4 раза.

Наповнення бюджету податком на прибуток супроводжувалось:

- суттєвим зниженням бази нарахування (фінансового результату до оподаткування). У 2011-2015 роках спостерігались обернені динаміки фінансового результату підприємств, які отримали прибуток, та сум мобілізованих до ЗБУ ППП.

- скороченням кількості підприємств. У 2014-2015 роках з податкового обліку знімалось в середньому по 10 % суб'єктів господарювання.

- переплатою податку на прибуток підприємств. З 2011 по 2015 рік сума переплат зросла у 1,9 раза, а в 2016 році сума переплати була еквівалентною 60 % надходжень даного податку. У 2017 році тенденція щодо переплати ППП продовжилась.

З 2015 року майже в 4 рази було скорочено кількість підстав для отримання податкових пільг з податку на прибуток, що вплинуло на зміну кількості їх отримувачів. Оціночні втрати бюджету від податкових «пільг, які є втратами бюджету» еквівалентні 1 % надходжень ППП до ЗБУ у 2016 році. Більше ніж 90 % суми отриманих інших податкових пільг у 2015-2016 роках припадало на два види пільг, пов'язаних з оподаткуванням прибутків від міжнародної діяльності та врахування збитків підприємств попередніх років, у

результатах діяльності поточного періоду. Простежується тенденція кількості збиткових підприємств та суми збитків (з 4,6 млрд грн у 2013 році до 69,5 млрд грн у 2016 році), які переносяться на наступні звітні періоди, та застосовують відповідну податкову пільгу. При цьому у 2016 році чверть інших податкових пільг була отримана суб'єктами оптової та роздрібної торгівлі, ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів, а найбільші суми інших податкових пільг були надані СГД у сфері промисловості та фінансової і страхової діяльності.

В умовах, коли більше третини економіки країни перебуває в тіні, податковий тиск зміщується на добросовісних платників податків, про що може свідчити зростання рівня переплат податку на прибуток та виявлені диспропорції між динаміками макроекономічних показників і надходженнями ППП. При цьому погіршується інвестиційний клімат у країні, підривається імідж країни на міжнародній арені, знижується рівень довіри до державних інституцій, що перешкоджає активізації інноваційно активного легального підприємництва та економічному розвитку країни в цілому.

Проведене дослідження дозволяє зробити висновки, що існуюча на сьогодні в Україні система оподаткування прибутку підприємств має суттєві недоліки, які пов'язані як з недостатніми фіскальними властивостями цього податку, так і з необхідністю посилення його стимулюючої функції. Збалансування потребує також величина податкових ставок, податкова база та систем пільг при оподаткуванні прибутку підприємств.

Підвищення ефективності механізму оподаткування прибутку підприємств пропонуються здійснювати у напрямі розробки науково-обґрунтованої величини сітки ставок податку в залежності від розміру отриманого суб'єктом господарювання прибутку, визначення оптимальної бази оподаткування прибутку підприємств, розробку системи обґрунтованих цільових (але не особистих) стимулюючих пільг та податкових знижок.

До основних цілей застосування пільгових режимів оподаткування прибутку підприємств можна віднести стимулювання:

- залучення інвестиційних ресурсів;
- фінансування інноваційної діяльності та науково-дослідних конструкторських робіт;
- реінвестування отриманого підприємством прибутку;
- фінансування технологічного переоснащення виробництва, запровадження енергоощадних, ресурсозберігаючих та природоохоронних технологій, проектів з використання альтернативних та відновлювальних джерел енергії;
- створення нових підприємств, особливо у сфері малого та середнього бізнесу за умови дотримання принципу «податкової нейтральності»;
- витрат на соціальне та медичне забезпечення персоналу суб'єкта господарювання;
- витрат на підвищення кваліфікації та додаткову освіту працівників;
- фінансування благодійних та соціально-значущих проектів.

При оптимізації прибуткового оподаткування підприємств може виникнути також необхідність реформування оподаткування доходів фізичних осіб та справляння податку на додану вартість з метою гармонійного поєднання у податковій системі стимулюючих та фіскальних функцій.

За результатами проведеного дослідження зарубіжного досвіду оподаткування прибутку підприємств нами пропонуються наступні заходи реформування податкової системи України:

- встановлення знижених ставок податку на прибуток підприємств для сектору малого бізнесу, адже це найбільш динамічний елемент приватного підприємництва, що відіграє значну роль в створенні інновацій, розширенні виробництва та зростанні зайнятості;
- впровадження прогресивних ставок податку на прибуток підприємств на кшталт таких, які діють у США. Це стимулювало б українські підприємства до отримання більшого прибутку, адже в їхньому розпорядженні залишатиметься більше вільних коштів, які можливо було б використати на

розширення виробництва, переоснащення матеріально-технічної бази, запровадження новітніх технологій;

– розширення можливостей застосування методу прискореної амортизації шляхом встановлення оптимальної норми амортизації та створення спеціальних фондів амортизаційних відрахувань як у США, Японії, Австрії, Німеччині, що дозволить швидко накопичити капітал для оновлення застарілої техніки, перейти на обладнання, що мінімально шкодить навколишньому середовищу та залучити інвестиції для оновлення і розвитку виробництва;

– встановлення фіксованого мінімального корпоративного податку як в Австрії та США незалежно від результату діяльності та кількості пілг підприємств, що дозволить посилити фіскальну ефективність податку на прибуток;

– запровадження податкових пілг як в Канаді та Китаї для компаній, що належать до пріоритетних галузей розвитку економіки України: агропромислового комплексу, машинобудівного комплексу, переробній промисловості тощо [22], що буде сприяти залученню іноземних інвестицій, стимулювати розвиток науково-технічного прогресу та розвиток економіки в цілому;

– запровадження інвестиційних податкових кредитів, що дозволить підприємствам вкладати кошти в нове виробництво, а це в свою чергу, сприятиме появі нових робочих місць та економічному зростанню.

Реалізація запропонованих заходів посилення фіскальної та регулюючої ролі податку на прибуток підприємств України, на наше глибоке переконання, сприятиме зміцненню та вдосконаленню чинної системи оподаткування, що дозволить зменшити податковий тиск на суб'єктів господарювання та призведе до підвищення індекса конкурентоспроможності нашої країни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Черба В.М. Податок на прибуток: історичний огляд / В.М. Черба, К.Р. Сосенкова, А.В. Стасюк // В. М. Черба, К. Р. Сосенкова, А. В. Стасюк // Молодий вчений. - 2017. - № 5. - С. 32-34.
2. Крупей Н. С. Податки і платежі: історичний аспект / Н. С. Крупей // Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики: Зб. наук. праць. – 2012. – № 1(12). – С. 28-40.
3. Самуэльсон П. Э. Макроэкономика: пер. с англ. / П. Э. Самуэльсон, В. Д. Нордхаус // – М. 1: Вильямс. – 2009. – 592 с.
4. Шорохова Ю.С. Історія виникнення податку на прибуток підприємств на теренах України / Ю.С. Шорохова // Проблеми законності. – 2015. - Вип. 128. - С. 112-118.
5. Ярошенко Ф. О. Історія податків та оподаткування в Україні: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Ф. О. Ярошенко, В. В. Павленко, В. П. Павленко; за заг. ред. А. М. Подоляки. – К.: ДП «Вид. дім «Персонал», 2012. – 416 с.
6. Соколовська В.В. Історичний аспект становлення податку на прибуток в Україні / В.В. Соколовська, О.В. Олійник [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2017/04/192.pdf>
7. Шорохова Ю.С. Щодо становлення податку на прибуток підприємств / Ю.С. Шорохова // Право і суспільство. - 2015. - № 3(3). - С. 149-152.
8. Податковий кодекс від 02.12.2010 № 2755-VI в редакції Кодексу від 27.02.2018, підстава v001p710-18 // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>
9. Войткова І.Р. Сутність податку на прибуток та його етапи розвитку / І.Р. Войткова, Л.В. Голишевська [Електронний ресурс]. – Режим доступу:

10. Гаман Г.О. Суть та елементи податку на прибуток / Г.О. Гаман [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://economics.opu.ua/files/science/oblik/2016/32.pdf>
11. Шлафман Н.Л. Функціонування податку на прибуток підприємств в Україні / Н.Л. Шлафман, М.П.Волохова, М.М. Стоянова // Економічні інновації: Зб. наук. пр. — Одеса: ІПРЕЕД НАН України, 2012. — Вип. 51. — С. 359-366.
12. Мелень О.В. Актуальні питання оподаткування прибутку / О.В. Мелень, С.В. Лукаш // Вісник Національного технічного університету «ХПІ». Серія «Технічний прогрес та ефективність виробництва». – 2013. – № 67. – С. 107-111.
13. Довгалюк В.І. Податкова система: навчальний посібник / В.І. Довгалюк, Ю.Ю. Єрмоленко. - Київ: «Центр учбової літератури», 2013. - 360с.
14. Далєвська Т.А. Податок на прибуток підприємств як інструмент наповнення бюджету / Т. А. Далєвська, Ю. І. Гороховська, В. В. Чигрин // Глобальні та національні проблеми економіки. – 2015. – № 5. – С. 363–366
15. Дубовик О.Ю. Реалізація регулюючої функції податку на прибуток в Україні /О.Ю. Дубовик, Л.О. Генна // Науковий вісник. Одеський державний економічний університет. Всеукраїнська асоціація молодих науковців. – Науки: економіка, політологія, історія. – 2015. - №3 (223). – С. 65-77.
16. Мочерний С.В. Економічна теорія / С.В. Мочерний. – К.: Вища школа, 2012. – 435 с.
17. Данілюк М.О. Фінансовий менеджмент: навч. посіб. для вищ. навч. заклад/ М.О. Данілюк. – К.: ЦНП, 2014. – 204 с.
18. Алексюк А.Р. Ризик як один із чинників зростання прибутку підприємств / А.Р. Алексюк // Економіка. Фінанси. Право. – 2017. – №3. – С. 17 – 21.
19. Баканів М.І. Теорія економічного аналізу: підручник / М.І. Баканів. – К.: Основи, 2012. – 222 с.
20. Лєвошко Л.В. Податок на прибуток як інструмент регулювання підприємницької діяльності / Л.В. Лєвошко [Електронний ресурс]. – Режим

доступу: <http://intkonf.org/levoshko-lv-podatok-na-pributok-yak-instrument-regulyuvannya-pidpriemnitskoyi-diyalnosti/>

21. Непочатенко О.О. Оподаткування прибутку підприємств в Україні / О.О. Непочатенко, П. М. Боровик, Б. Р. Щепелюк. // Економіка. Управління. Інновації. - 2016. - № 1. - Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/eui_2016_1_28.

22. Ярошевич Н.Б. Податок на прибуток у доходах державного бюджету України: проблеми та перспективи [Електронний ресурс] / Н.Б. Ярошевич, Ю.Ю. Илюсь. –Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/portal/chem_biol/nvnltu/21_7/288_Jar.pdf.

23. Положення (стандартом) бухгалтерського обліку 15 «Дохід» (П(С)БО-15) від 29.11.1999 № 290 в редакції Положення від 09.08.2013, підстава z1242-13 // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>

24. Положення (стандартом) бухгалтерського обліку 16 «Витрати» (П(С)БО-16) в редакції Положення від 09.08.2013, підстава z1242-13 // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0027-00>

25. Державна казначейська служба України / Офіційний веб-сайт [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/publish/category/23608>

26. Звіт про виконання Зведеного бюджету України за 2013 рік / Офіційний веб-сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=212666>

27. Звіт про виконання Зведеного бюджету України за 2014 рік / Офіційний веб-сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=257806>

28. Звіт про виконання Зведеного бюджету України за 2015 рік / Офіційний веб-сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=264515>

29. Звіт про виконання Зведеного бюджету України за 2016 рік / Офіційний веб-сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=384615>

30. Звіт про виконання Зведеного бюджету України за 2017 рік / Офіційний веб-сайт Державної казначейської служби України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua/main/uk/doccatalog/list?currDir=494615>

31. Валовий внутрішній продукт (у фактичних цінах) 2014-2016 роки // Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2003/vvp/vvp_kv/vvp_kv_u/arh_vvp_kv.html

32. Проскура К. Оцінка фіскальної ефективності податку на додану вартість в Україні / К. Проскура // Економічний аналіз. – 2016. – Вип. 10. – Ч. 2. – С. 321-324

33. Державний комітет статистики України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>

34. Бюджетний моніторинг за 2016 рік / Інститут бюджету та соціально-економічних досліджень [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ibser.org.ua/publications/monitoringcategories/shchomisyachnyu>

35. Піскова Ж.В. Формування системи показників фіскальної ефективності податків: теорія і практика / Ж. В.Піскова // Науковий вісник Мукачівського державного університету. Сер. : Економіка. - 2016. - Вип. 2. - С. 174-180.

36. Хомутенко В.П. Фіскальна ефективність податку на прибуток підприємства в Україні / В.П. Хомутенко, А.В. Хомутенко // Економіка та держава. - 2017. - № 2. - С. 61-65.

37. Першко Л. Вплив податкової політики на економічне зростання держави та її територій / Л. Першко [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dridu.dp.ua/konf/konf_dridu/mup_konf_2017/pdf/72.pdf

38. Макарчук І.М. Аналіз податкових надходжень до бюджету України / І.М. Макарчук [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://oaji.net/articles/2016/1900-1469060268.pdf>

39. Головка М.Й. Оцінка структури та динаміки податкових надходжень до Зведеного бюджету України / М.Й. Головка // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://modecon.mnau.edu.ua/evaluation-of-the-structure-and-dynamics/>

40. Третякова О.В. Вплив податкової політики на економічний стан та подальший розвиток країни/ О.В. Третякова // // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. :Економічні науки. - 2017. - Вип. 5(4). - С. 147-149.